

Grup d'Investigació en Sostenibilitat i territori (GIST)

Pàgina web:

www.uib.es/recerca/estructures/grups/grup/SOSTENTE

El GIST és un grup de recerca format per 12 persones —Antoni A. Artigues, Alícia Bauzà, Macià Blázquez, Joan Buades, Ernest Cañada, Jesús González, Ivan Murray, Toni Pons, Margalida Ramis, Onofre Rullan, Sònia Vives i Ismael Yrigoy—, la major part d'elles del Departament de Ciències de la Terra de la Universitat de les Illes Balears. Actualment el grup està treballant en el projecte de recerca “La geoeconomia i la geopolítica turística. Anàlisi de la glocalització turística balear, implicacions socioambientals”.

La recerca està centrada en el marc de la globalització neoliberal. Per una banda, s'analitzen críticament les transformacions socioeconòmiques, territorials i ecològiques de l'arxipèlag balear des de la segona meitat del segle xx fins a l'actualitat. Unes transformacions que s'entenen a partir de la producció de l'espai urbà i de la difusió del capital turístic —mitjançant les “fàbriques turístiques”— a les Illes. Per altra banda, s'estudien les dinàmiques del capital turístic transnacional balear. En aquest sentit, un dels objectius principals és el d'establir lligams amb d'altres grups de recerca i moviments socials dels països receptors de la inversió turística balear, per tal de fer un seguiment dels possibles conflictes socioecològics que es puguin derivar d'aquesta implantació. Si el procés d'acumulació del capital turísticoinmobiliari balear es va engegar i expandir durant la dictadura feixista, el procés d'internacionalització s'ha dut a terme en un marc de reforçament del poder de les elits globals i de deteriorament de les condicions sociopolítiques. Així doncs, l'observació de la implantació del capital turístic pot reforçar l'empoderament de les comunitats locals i aconseguir majors quotes de justícia social i ambiental.

Els plantejaments teòrics del grup s'emmarquen, en primer lloc, dins dels de la geografia crítica pel que fa a les lògiques espacials del capitalisme històric, amb figures com David Harvey, Neil Smith, Jamie Peck, entre d'altres. Però també d'altres autors procedents de diversos camps com per exemple Giovanni Arrighi, Bob Jessop,

Robert Brenner, Ramón Fernández-Durán, etc. En segon lloc, i pel que fa a l'anàlisi de les dinàmiques del capital turístic i els conflictes socioecològics associats, es combinen els enfocaments de l'economia ecològica —José Manuel Naredo, Joan Martínez-Alier, Herman E. Daly, Nicolai Georgescu-Roegen, etc.— i l'ecologia política —Richard Peet, Michael Watts, Noel Castree, etc.

En definitiva, es persegueix conjugar les anàlisis geogràfiques del capitalisme històric i la seva dimensió biofísica, a més d'incorporar els conflictes socioecològics vinculats a les lògiques espacials del capital. Finalment, aquests enfocaments se centren particularment, tal com s'ha esmentat anteriorment, en les transformacions a les Illes Balears de la mà del conglomerat industrial turístic-immobiliari i la seva exportació cap a noves “perifèries turístiques”, que podrien ser definides com a noves “solucions espaciotemporals” del procés d'acumulació del capital balear.